

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΙΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΗΝΕΣΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Εκδόσι συνδρομῆ προπλ. φρ. δ. Διὰ τὸ ἐξωτ. 5,50 μετὰ τοῦ Παραφύλλου.

ΕΤΟΣ 1^{ον}. — Ἦν Ἀθήναις τῆ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1892. — τ. α. σφ. 8

ΑΝΑΛΕΚΤΑ ΥΓΙΕΙΝΑ ΘΥΜΑΡΗ

Ἐπερὶ τινῶν ὄνείρων.

Αἱ νεώτεροι ἔρευναι καὶ μελέται ἐπὶ τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἐνεργήσουσι τὴν ἰδέαν τῆς προσημασίας ὄνείρων τινῶν, τὰ ἑπταετὴ ἐξ ἀρχαιστάτης ἐποχῆς ἐλευθεροῦντο ὡς κρήνη, ὄντα διάφορα συμβάντα. Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀρχαῖοι σοφοὶ δόξαζον ὅτι ἐν τῇ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει δύναμις προορατικῆ, ἥτις κατὰ δήλον γίνεται διὰ τῶν ὄνείρων· διὸ καὶ πολλὰ διδόμενα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐπέμψαν τὴν δόξαν ταύτην.

Ἡ φυσιολογία παραδέχεται ὅτι τὰ μὲν τῶν ὄνείρων κινήματα ἐκ διαταραχῆως νοσολογικῆς τῶν ἐγκεφαλικῶν δυνάμεων, ἢ ἢς ἐπηρεάζει ἡ κατάσταση τοῦ στομάχου ἐν δυσπεψίᾳ, ἢ ἐν τῇ πέσει τινῶν φαγητῶν, τὰ δὲ προέρχονται ἐξ ἠθικῶν αἰτίων, καὶ τὰς εἰσὶν τὰ προσημαίνοντα ὄνειρα. Ἐν τῇ Συνεκδήμῳ ὑγιεινῇ ἢ τὸ περὶ ὄνείρων κεφάλαιον διεξοδικώτερον περὶ τούτων διεκδομέν· πολλὰ δὲ τούτων σχετίζονται μετὰ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, τοῦ καὶ ὑπνωτισμοῦ τὰ νῦν καλουμένου. Ὅρα Συνεκ. Ἑταιρὴν σελ. 531.

Ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης αναγνωρίζει ὅτι ἐν ταις περιστάσεσι

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1892

τὰ ἐνύπνια ἔχουσι προγνωστικὴν σημασίαν (πρ. Χ. 24) ἔτιν ἐπέλθῃ ὕπνος ἐν ᾧ χρόνῳ διανοεῖται τις καὶ ὄρα πρὸ τοῦ ὕπνου ἐν κατόπτρῳ, τότε ἐνεργεῖ ὁ λογισμὸς καὶ ἡ φαντασία καὶ παρα- γεται τὸ ὄνειρον κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν αἰσθημα. (Σ. ὕπνιν 335).

Ὁ Σωκράτης πρὸ τῆς καταδίκης του εἶδεν ὄνειρον καθ' ὕπνον ὅτι διαμνιόν τι ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ὀμηρικὸν στίχον.

» ἤματι κεν τριτάτῳ Πρωτόν ερεθίστακα ἔκωκα »

Ὁ Ἰππαρχος, ὁ υἱὸς τοῦ Παισιστράτου, πρὶν φονεῦθαι ὑπὸ τοῦ Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογείτονος, ἀνείρευθη ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ἐργά- τιζεν αἶμα κατὰ τοῦ πρυσώπου αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ἐλάμβανεν ἐκ φιάλης.

Ἡ σύζυγος τοῦ Ἀυτοκράτορος τῶν Ρωμαίων Ἰουλίου Καί- σαρος εἶδε καθ' ὄναρ ὅτι οὗτος ἐφονεύθη εἰς τὰς ἀγέλας τας. Ὅθεν τὴν πρῶταν παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ μεταβῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἀλλ' οὗτος δὲν ἤκουσε, μεταβὰς δὲ εἰς τὴν Βουλὴν ἐφονεύθη παρὰ τῶν βουλευτῶν καὶ τοῦ Βροῦτου τοῦ νεοῦ υἱοῦ του, προεξάρχοντος.

Ὅταν ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ὁ ποιητὴς Σοφοκλῆς, ἔπρεπε γὰρ θάψαι τὸ πτώμα του εἰς τοὺς πατρῷους τάφους, οἵτινες ἔκιντο ἐν Δεκελίῳ, τὴν ὁποίαν κατεῖχον τότε οἱ Σπαρτιάται, ἔχον- τες στρατηγὸν τὸν Λύσανδρον, ὅστις δὲν ἐπέτρεπε τοῦτο. Τότε εἶδε καθ' ὕπνον ὁ Λύσανδρος τὸν Διόνυσον, ὁ ὅποιος ἔλεγε αὐτῷ ἵνα ἐπιτρέψῃ τὴν ταφὴν. Ἀλλ' ὁ Λύσανδρος μὴ πιστεύσας εἰς τὸ ὄνειρον, ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀρνησίαν του. Ὁ Διόνυσος παρίσταται ἐκ δευτέρου καθ' ὕπνον καὶ πάλιν ἐκέλευε τὸ αὐτό. Ὁ δὲ Λύσαν- δρος πειθόμενος ἐπέτρεψε τοῖς Ἀθηναίοις, θάψαι τὸν νεκρόν.

Ὅταν ὁ τῶν Σπαρτιατῶν στρατηγὸς Πανσανίας εἶχε κυ- ριεύσῃ τὴ Βυζάντιον, ἐφέρετο λίαν τυραννικῶς. Σὺν τοῖς ἄλλοις μαθῶν ὅτι πλούσιός τις, Κερωνίδης καλούμενος, εἶχε ὠραῖαν θυ- γατέρα, ἔστειλε καὶ ἐζήτησε αὐτήν, ὁ δὲ πατὴρ φοβηθεὶς δει- νότερα, ἐπέμψεν αὐτῷ αὐτήν διὰ νυκτός, μεθ' ἧς κοιμηθεὶς εἶδε καθ' ὕπνον ὅτι αὐτὴ μετέβη ἵνα τὸν φονεύσῃ· ἐξυπνήσας ἔλαβε ξιφίδιον καὶ ἐφόνευσε τὴν νέαν. Μετὰ τὴν θηριώδη αὐτὴν πρά- ξιν κατέστη μανικῶς καὶ φρενοβλαβής. Πολλὰκις ἔβλεπε καθ' ὕπνον ὅτι δέρεται παρὰ τῆς κόρης, καὶ ἐφώναζε· μετὰ δὲ παρ- ἔλευσιν πολλοῦ χρόνου ἐξιλεώσας τοὺς βασανίζοντας τοῦτον δαί- μονας, ἐπονήθη εἰς τὰς φρένας του.

Εἰς τρομακτικὰ ὄνειρα ὑπόκεινται οἱ μελαγχολικῆς κρᾶσεως, οἵτινες ἐξάπτουσι (πατάγονται) ἐν τῷ ὕπνῳ.

Οἱ ὄρατοι ἐπίστευον εἰς τὰ ὄνειρα καὶ πρὸ πάντων ὁ λαός. Διὰ τοῦτο ὑπῆρχον ἀνθρώποι ἐπαγγελλόμενοι τὴν ἐξήγησιν τῶν ὁνείρων, οἵτινες ἐκαλοῦντο ὄνειροκριτῆς, ὑποκριτῆς, ὄνει- ροσκόπος, ὄνειροπωλῆς· συνέγραψαν δὲ τινες καὶ ὄνειρο- ποικῆ, ἐξηγοῦντα τὰ διάφορα ὄνειρα. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι πρᾶγματι τινὰ δρώμενα ἐν ὕπνῳ, προσημαίνουσι μέλλοντα γε- γονότα διεξοδικώτερον ὄρα Σὺν. ὕπνιν 335 σελ. 518.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Δηλητηριάσις διὰ μυδάκων (μυδίων).

Ἄμα τῇ δηλητηριάσει δὲς ἐμετικόν. Ἐὰν παρήλθε καιρὸς μετὰ τὸ φαγητὸν τῶν μυδάκων, δὲς καθαρτικὸν καὶ ποιήσον κλύ- σμα καθαρτικόν. Μετὰ τὴν ἐξαγωγήν πέντε ἢ ἕξ ἐκκενώσεων δὲς φαγεῖν τεμάχιον σακχάρου ἔνθα ἐνστάλλαξον 15 ἢ 20 στα- γόνες θεικοῦ αἰθέρος. Πρὸς πόσιν δὲς λεϊμονοσάδας. Ἐὰν ἐξακο- λουθῶσιν οἱ τοῦ στομάχου πόνοι καὶ ἀναφκίνωνται φλογιστικὰ συμπτώματα ἐπίθεος βδέλλας ἐπ' αὐτοῦ, καταπλάσματα μαλα- κτικά ἐπὶ τῆς κοιλίας κλπ.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥ ΤΗΣ ΕΧ'ΑΝΗΣ

Ἡ Θ. Κινίνη ἐνεργεῖ οὐδετεροῦσα τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἰοῦ τῆς ἐχι- θνης ὑπὸ δόσιν 20 κόκκων διὰ μιᾶς. Ὡσαύτως καὶ ἡ ὑγρὴ ἀμμωνία, λαμβανομένη ἐκ σταγματῶν 8 ἕως 10 ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος ψυχροῦ. Τινὲς δὲ τῶν Ἴατρῶν θεωροῦσι τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑγρᾶς ἀμμωνίας ὡς ἐπισηαλή. Ἐνίστε ἡμῖς καὶ ἡ κινίνη καὶ ἡ ὑγρὴ ἀμμωνία οὐδόπως ἐπιτυγχάνουσι. Περὶ τῆς τοιαύτης δηλητη- ριάσεως διεξοδικώτερον ὄρα Ἰατροδικαστικὴν Τομ. Β. σελ. 176.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΙΣ ΔΙΑ ΜΗΚΥΤΩΝ (ΜΑΝΙΤΑΡΙΩΝ)

Πρὶν διαλάβωμεν περὶ τῶν ἀντιδύτων, λέξομεν τιὰ περὶ δια-
γνώσεως τῶν δηλητηρίων μύκητων. Ὅλοι οἱ μύκητες οἱ φύμι-
νοι εἰς ὑπόγεια, εἰς δάση πυκνά, σύσκια καὶ ὑγρὰ ἐν γένει εἰπεῖν,
εἰσὶν κακῆς ποιότητος. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε καθυγρός, ἀκό-
μαρτος, καὶ θείας κακῆς. Ὡσαύτως οἱ παρέχοντες ὁσμὴν βαρεῖν
ὡς τῶν ῥαφκινίδων, ἢ τῆς γῆς τῶν ὑπαγείων εἰσὶ πάντοτε κακῆς
ποιότητος· ἐπίσης καὶ ὅσοι παρέχουσι γεῦσιν μὲν γλυκεῖον, ἀλλ'
εἰς τὸν οἰσοφάγον ἀηδῆ καὶ στουπτικὴν· καὶ ὅσοι ἔχουσι γεῦσιν
πολὺ πικρὸν, ἀηδιστάτην, καὶ ὁσμὴν δυσάρεστον.

Ἐπίσης καὶ οἱ παρέχοντες χυμὸν γαλακτώδη καὶ δρυῖ,
ἔχουσι χρῶμα κιτρίνον, ἢ κίματάδες.

Οἱ καλῆς ποιότητος συνήθως εἰσὶ λευκοί, εὐχροὶ, χρώματος
κιτρίνου χρυσοειδοῦς, ἢ ἰώδους· τὸ χρῶμα τοῦτο ὑπάρχει ἢ ἐν
βλῶν τοῦ μύκητος ἢ ἐπὶ μέρους, ἢ ἐπὶ τῶν φύλλων. Ὅσον μάλ-
λον ἢ σὰρξ τοῦ μύκητος εἶνε λευκῆ, συμπαγῆς, ξηρὰ, εὐθρυπτα,
τόσον ὀλιγώτερον εἶνε ἐπιβλαβῆς, ἐκτός ἐάν παρέχη ὁσμὴν καὶ
γεῦσιν ἀηδιστάτας, ὡς προελέχθη.

Ἀποβλητέον τοὺς μύκητας, οἵτινες παρήκμασαν, ἐμαρῶνθησαν,
καὶ ἤρξατο σήπασθαι καὶ ἀποσυντίθεσθαι· διότι οὗτοι καὶ ὁσμὴν
καὶ γεῦσιν ἤδη ἔχουσι ἀηδιστάτην, καὶ ἐπικίνδυνον καθίσταν-
ται, ἐπειδὴ καὶ ἀκόλλητες μικροσκοπικοὶ ἐν αὐτοῖς ἀναπτύσσονται.

Καλὴν ἐστὶ τὸ συλλέγειν τοὺς μύκητας ἐν καιρῷ ὀλίγον
ξηρῷ καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δρύσον. Κόπτει τὸν πόδα τοῦ μύκη-
τος, καὶ μὴ ἐκρίζωνε αὐτὸν σὺν τῷ στελέχει.

Τοὺς καλοὺς μύκητας πρὸ τῆς χρήσεως, ἀποχωρή-
σον ἐκ τῶν φύλλων καὶ τοῦ στελέχους. Τοὺς βωλέτες μύκητας
διχοτόμισον, καὶ παρατήρησον ἐάν μεταβάλλωσι χρῶμα, καὶ γί-
νονται κυανοί· ἐάν οὕτως ἔχουσιν, ἀπόρριψον αὐτούς.

Τοὺς δὲ καλῶς ἔχοντας ἐμβαψον ἐν χλιαρῷ ὕδατι, καὶ πρόσ-
θες ὀλίγον ὄξος πρὸς λεύκανσιν, τὸ δὲ ὕδωρ τοῦτο ἀπόρριψον καὶ
εἶτα χρῶ πρὸς φαγητῶν (διεξοδικώτερον ἰδὲ συνεχ. Ἱατροδικα-
στικὴν Γ Β. σελ. 227).

Θεραπεία τῆς διὰ μύκητων δηλητηρίασεως.

Ἄμα τῇ ἐμφανίσει συμπτωμάτων δηλητηρίασεως δὸς τρεῖς
κόκκους ἐμετικού ἐντός ποτηρίου ὕδατος. Μετὰ ἐν τέταρτον

ἔρα δὸς εἰς τρεῖς δόσεις ἐν διαστήματι 20 λεπτῶν ὥρας ταύ-
των τὴν σκευασίαν. Ἐν ὕδατι ποτηρίου πρόσθες τρεῖς κόκκους
ἐμετικού· 24 κόκ. ἱπερακουσίνης, καὶ 8 δραχμ. θεικῆς σόδας.
Ἐφ' αὐτῷ ἐμέσῃ ὁ πάσχων, καὶ μὴ ὑποστῆ ἐκκενώσεις· ἐπειδὴ
ἐπιβλαβῆς ἐστὶν ἐξελεῖσθαι τοὺς τυγχόν ἐν τῇ ἐντέροις ὄντας μύ-
κητας, δὸς δέκα δραμ. ἐλαίου κίσεως· πύθησον κλύσμα κα-
θαριστικόν, καὶ ἂν τοῦτο μὴ φέρῃ ἀποτελεσμα. γενέσθαι καὶ δεύ-
τερον καὶ τρίτον κλύσμα.

Μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ δηλητηρίου δὸς πόσιν ἀρωματι-
κῆν. Ἐάν ὅμως οἱ πόνοι ἐπιμένωσι καὶ ἡ νόσος προσθεύῃ πρὸς
πλόωσιν, χρῶ ἀντιφλογιστικὴν θερμπίαν.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΙΝΙΝΗΣ ΚΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΝΟΣΩΝ

Κρυματισμὸς τῶν ἄρθρων ὀξύς.

Κατὰ πολυχρονίους παρατηρήσεις εὐρέθη ὅτι ἡ θεικῆ κινίνη
διελευμένη ἐνεργεῖ ἐπιτυχῶς πρὸς ἴασιν τοῦ πάθους τούτου. Δί-
δεται δὲ τὸ ἴαμα ὑπὸ δόσιν 10 ἕως 30 κόκ. κατὰ διαλείμματα,
τὴν πρώτην ἡμέραν δίδεται κατὰ 10 κόκκους, κατὰ τὴν ἀνοχὴν
τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡ δόσις τῶν 30 κόκ. ὑποδιαιρεῖται εἰς 6 μέρη,
ἕκαστον τῶν ὁποίων λαμβάνεται ἀνὰ πλῆσαν ὥραν εἰς καταπότια
(γάλα). Συνάμα δίδεται ἡμισυ πατήριον λεμονιάδας διὰ τὸ εὐκο-
λυνθῆ ἢ διαλύσει τὸ ἱατρικὸν ἐν τῷ στομάχῳ. Ἐν ἐπιούσῃ
ἡμέρᾳ ἢ διατηρεῖται ἡ αὐτὴ δόσις ἢ αὐξάνει ἀναλόγως τῶν
ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ τὸ μὴν ὑπερβαίνει τοὺς 40 κόκ. καὶ οὕ-
τω καλεῖται μέχρις οὗ οἱ πόνοι καὶ ἡ πυρετός ἐξελκεφθῶσι· μετὰ
ταῦτα ἐλαττοῦται ἡ δόσις βαθμηδόν. Ἐνίοτε ὅμως εἶναι ἀνάγκη
τὸ γένη χρῆσις ἐκδορίων, φλεβοτομίας ἢ κλύσεως κατὰ τῶν
ἱπιλοχῶν.

Ἡ κινίνη ἐνταῦθα ἐνεργεῖ τροποποιούσα τὸ αἷμα, τοῦ ὁποίου
ἐν τῇ νόσῳ ταύτῃ ἡ ἰνικὴ ἐπαυξάνει ἐτι μᾶλλον κατὰ τὰς πρώτας
48 ὥρας μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς κινίνης. Ἀλλὰ μετὰ 4 ἡμέρας
ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἐν τρίτον καὶ βαθμηδόν κατανατῆ εἰς τὴν
φυσικὴν ἀναλογίαν, τὰ δὲ σφαιρίδια τοῦ αἵματος ἐκ τοῦναντίου
ἔχουσιν ἐπαυξάνοντα. Ἡ κινίνη λοιπὸν ἐλαττῶνει τὴν ἰνικὴν καὶ

επαυξάνει τὰ σφαιριδία, καὶ τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσον ἡ δόσις εἶναι μεγαλειτέρα· ἐκ δὲ τούτου δύναται ἢ καταχρησθεῖς τῆς κινήσεως καὶ ἐπιφέρει τυφοειδῆ κατάστασιν· διότι ἡ τυφοειδὴς πυρετὸς παρέχει ἐπαύξεισιν τῶν σφαιριδίων τοῦ αἵματος καὶ στῆσιν ἢ μίωσιν τῆς κινήσεως.

Τυφοειδὴς πυρετός.

Χρήσις τῆς θεικῆς κινήσεως ἐγένετο κατὰ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ὡς ἀντισηπικὸν φάρμακον κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ραζόου, ὑπὸ μεγάλην δόσιν ἐκ 40 μέχρι 120 κόκ. καθ' ἡμέραν, ἀλλὰ τοῦτο εἰσέτι δὲν παρεδόθη ὑπὸ τῶν ἄλλων συστημάτων. Ὁ Πιερρὴς συνήθως ἔδιδε ἄνευ κινδύνου πάντοτε τὴν θεικὴν κίνησιν ὑπὸ δόσιν 20 μέχρι 30 κόκ. διαλελυμένην καὶ διὰ μίξιν εἰς τοὺς τυφοειδοῦς πυρετοῦς, ἀδιαφορῶν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πυρετοῦ τοῦ πάσχοντος· ἔδιδεν ὁμῶς τὸ φάρμακον ὡσάκις εἰσισσε τὸν σπλῆνα ἐξογκωμένον, ὅπερ ἐστὶ σημεῖον τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, διότι δὲν ἀιστάζει ὅτι τότε ὑπάρχει σύμπτωσις δύο ἀσθενειῶν τοῦ τυφοειδοῦς καὶ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ.

Ἐνέργεια τῆς θεικ. κινήσεως εἰς τὰς ἐγκύους γυναῖκας.

Ἡ θεικὴ κίνησις δοθεῖσα εἰς γυναῖκας ἐγκύους πασχούσας ὑπὸ διαλείποντος πυρετοῦ ἐπιφέρει συχνάκις ἐκτρώσιν τοῦ ἐμβρύου, καίτοι ἡ δόσις εἶναι μέχρις 20 κόκ. καίεσις ὑποδιαίρεισις. Ἐξηγουσὶ τούτο οἱ μὲν ὅτι ἡ ὕλη αὕτη ἔχει ἰδίαν τινὰ ἐνέργειαν ἐπὶ τῆς μήτρας, οἱ δὲ ὅτι ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτρώσεως διὰ τινος τροποποιήσεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος· ἀλλὰ τὰῦτα δύνανται πείρας πολυετοῦς.

Τραυματικὸι πόνοι.

Παρατηρήθη ὅτι ὡσάκις οἱ πόνοι οὗτοι ἐλαττοῦνται τὴν νύκτα καὶ ἐπαυξάνουσι τὴν ἡμέραν, ἰώνται διὰ τῆς κινήσεως, δεδομένης ὑπὸ δόσιν 20 κόκ. εἰς ὑποδιαίρεισις, ἀνὰ 5 κόκ. λαμβανομένης τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπαυξάνουσι οἱ πόνοι.

Κατὰ τῆς πνευμονίας.

Ἰνὲς διασχυρίζονται ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις ἡ θεικὴ κίνησις ἐθεράπευσε τὴν ἀσθενεῖαν ταύτην, τοῦτο μάλιστα ὑποστηρίζουσι οἱ Ραζόου, οἱ ἀποδίδοντες ἐνέργειαν ὑποσηπτικὴν εἰς τὴν θεικὴν κίνησιν. Ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ νευρικοὶ κατὰ τὴν πνευμονία ἰώνται συχνάκις διὰ τῆς θεικῆς κινήσεως, διὰ τοῦ ὀπίου, τῆς ἀμμωνίας, τῆς νάσου, τοῦ μύσγου, τῆς κροφῆς κλπ. ἢ δι' ἀλοιφῆς, συνισταμένης ἐκ 40 ἢ 60 κόκ. θεικῆς κινήσεως καὶ 4 δραχμῶν πάχους, τὴν ὑποίαν ἀλείφει ὁ πάσχων ὑπὸ τὰς μασχάλας καὶ ἐπὶ τῶν βουβώνων, ἐνθα ἡ ἀπορροήσις γίνεται ταχύτερα καὶ περισσύτερα. Παρατηρήθη μάλιστα ὅτι διὰ τῆς ἐπιδημικῆς ταύτης ἡδού ἐνεργεῖ ἡ θεικὴ κίνησις ἐντός δύο ἡρῶν, ἐνῶ διὰ τοῦ στόματος ἀπαιτοῦνται τοὺλάχιστον 6 ἡμέρας. Μετὰ τὴν ἐπαλοιφήν τὰ μέρη ταῦτα καλύπτονται διὰ τεμπηίου παλαιῆς φλανέλλας ἕνα μὲν ἢ ἀλοιφῆς ἐπὶ πυλὺ καὶ μὴ διασκορπίζεται.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

Περὶ μέτρου τοῦ χρόνου (συνεχ. πρ.)

Αἰ πρὸς μέτρον τοῦ χρόνου μηχαναὶ ἦσαν διαφόρων εἰδῶν. Μετεχειρίζοντο τὸ πάλαι τὴν κλεψύδραν εἰς τὰ δικαστήρια, ἐνθα ἐπῆγεν ὀρισμένη ἢ διάρκεια τοῦ χρόνου, καθ' ἣν ὀφείλειεν ὁ δικηγόρος γὰ ὀμιλήσῃ· «ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι θεεξάτω», ἢ το ρῆσις τῶν ἀγορευούτων «τῶν κλεψύδρων μετέχεεν» πρῶτον, δεύτερον, τρίτον ὕδωρ» (Αἰσχίνης) ἦσαν διατάξεις ἰδίαι περὶ κλεψύδρας ὡς ὁ Pollux λέγει, ὅστις ἐγράψε περὶ τῆς ἐν δικαστηρίοις διατάξεως τῆς κλεψύδρας ἰδίως ἐν τοῖς διαφόροις δικαστηρίοις ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐν Ῥώμῃ.

Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι οἱ ῥήτορες οἱ τότε, οἱ ἐν δικαστηρίοις, οἱ μὲν λεγόμενοι δικηγόροι ἢ συνήγοροι, ἦσαν δούλοι· διότι ἐλάλουν περιοριζόμενοι ἐκ τῆς κλεψύδρας «κκτεπέγει γὰρ ὕδωρ ῥέον»· οἱ δὲ φιλόσοφοι ἦσαν ἐλεύθεροι· διότι ἐλάλουν ὅσον ἤθελον.

Ἐν Ῥώμῃ ἐν δικαστηρίοις ἦσαν ἡ φράσις.

«aqua mihi Haeret», «aquam perdo» (Κικέρων)

«In actione aqua deficit».

Τὴν κλεψύδραν εἶχεν ἐν χρήσει καὶ ἡ περιώνυμος ἐπιπέδη ἐν Κερκίνοι, καλουμένη Πύδουλον Κλεψύδρα· διότι πρὸς κλεψύδραν ὠχεῖτο.

Αἱ κλεψύδραι ἦσαν ἐν χρήσει καὶ εἰς στρατόπεδα πρὸς γυναικῶν τῆς ἑώρας τῶν φυλάκων. Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἰούλιος Καίσαρ· διότι παρατήρησεν διὰ τῶν κλεψυδρῶν ὅτι αἱ νύκτες ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ θέρος ἦσαν μικρότεραι τῶν ἐν Γαλλίᾳ.

Ἡ παρατήρησις ἐβεβαίωσεν ὅτι ὅλαι αἱ κλεψύδραι ἀτελῶς ἐμέτρουν τὸν χρόνον· διότι τὸ ὕδωρ τὸ μὲν θέρος ῥεε ταχύτερον, τὸν δὲ χειμῶνα βραδύτερον, καίπερ πολλὰ εἶδη κλεψυδρῶν ἐπενοήθησαν. Τοῦτων ἕνεκεν ἐπενοήθησαν ἔκτοτε κλεψύδρας ἀνευ ὕδατος. Ἀντεκατέστησαν τὴν ῥοὴν τοῦ ὕδατος διὰ τῆς ῥοῆς τῆς ἀμμῶν, καὶ κατόπιν ἄλλοι διὰ τῆς ῥοῆς τοῦ ὑδροργύρου· ἀλλὰ καὶ τούτων ἡ ῥοὴ ἐξαρτάται ἐκ τῆς θερμότητος.

Τούτων ἕνεκεν ἠναγκάσθησαν ἔκπαλαι οἱ μηχανικοὶ, ἢ μὲλαν οἱ μαθηματικοὶ λεγόμενοι, νὰ ἐπινοήσωσιν κατὰ διαφόρους ἐπιπέδους διαφόρους μηχανάς ἀκριβέστερον δεικνύσασας τὰς ἑώρας, ἀλλ' εἰς μάτην. (Διεξοδικώτερον ἔρα παραπόμενα ἀναγνώσκοντα φυσικῆς σελ. 116).

Ἐπειδὴ τὸ φυσικὸν τοῦτου ἀποτελεσμα καθίσταται τὰς κλεψύδρας δυσχρήστους καὶ ἀνεκρίβεις πρὸς τὴν ἀκριβῆ καταμέτρησιν τῶν ἑρῶν, ἡ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὸ 1725 μ. Χ. θέτω βραβεῖον πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ νόμου τῆς ῥοῆς τοῦ ὕδατος· ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς θερμότητος. Ἀλλὰ τὸ θέμα ζεῖται ἄλυτον μέχρι τοῦ 1845, ὅτε ὁ νομος οὗτος εὐρίθη διὰ τοῦ ὑδρορολογίου ἡμῶν, δι' αὐ ἐλύθη τὸ θέμα καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἐπιπέδουσι καὶ ἡ βραδύτης τῆς ῥοῆς τοῦ ὕδατος ἐπὶ τὴν ἐπιπέδουσι τῆς θερμότητος γίνονται κατ' εὐθὴν λόγον τῆς ἀξίσεως τῆς θερμότητος (ἔρα Πύρρεια σελ. 22).

ΠΑΝΤΟΙΑ

«Ὀξείκη καὶ ἰατρικῆ.

Θεραπεία ταχεῖα καὶ ἀσφαλὴς τῶν διαφόρων πόνων ρευματικῶν ἀρθριτικῶν, μυϊκῶν, ἰσχυαλγίας καὶ πάσης νευραλγίας.

Λάβε φύλλα κικυνοῦ ξηροῦ, ἐμβρεξον ἐν ὕδατι θερμῷ· ἕνα γίν-

ωσι μαλακῆ, καὶ ἐπίθεε τὸ ἐσπέρας ἐπὶ τοῦ ἀλγοῦντος μέρους, κλύψον διὰ ὑφάσματος μαλλίνου καὶ ἄφεε μέχρι τῆς πρωΐας, πρὸ τῆς ὁποίας ὁ πόνος ἐξαφανίζεται· ἐάν μὲν κατὰ τι, ἰπανάλυθε τὴν ἐπιπέδουσι τῶν φύλλων. Καὶ τὰ φύλλα τοῦ τουμπεκίου ἐμυγούσιν ὡσαύτως ἐν τῇ ἰσχυαλγίᾳ· τὰ φύλλα πρέπει νὰ ἐπιπέθωσιν ἐπὶ τῆς χώρας τοῦ ἱεροῦ ὀστέου, καὶ καθ' ἕνα τὸ μῆκος τοῦ ἀλγοῦντος νεύρου μέχρι γόνατος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΠΛΑΣΜΩΔΙΚΟΥ ΒΗΧΟΥ

Α. κόνωος πεπερέως μαύρου κακ.	60
" ὀπίου	9
ἐχυλλίσματος κόρδου	30
ποίησον καταπότια	ἄριθ. 20
χρήσις.	Ἄνθ' ἐν τῇ δύο πρωΐ καὶ ἐσπέρας

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἐκ τῶν χειμῶνος ὀφθαλμίας.

Τρόπησαν ἀμφοτέρους τοὺς λοβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀντὶ κρικου ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαστικῶν (σκόρφη), ἐξ ἧς ἐπελεύσεται ῥόγυσις τῆς ὀπῆς. κατόπιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπαλλάσσονται τῆς ὀφθαλμίας πειρατέον.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Περὶ τοῦ καφέ ὡς ἀντεσηπτικῶ καὶ καταστροφικῶ τῶν μικροζωοφθαρτικῶν διαφύρων νότων.

Αουδαρίτζας ἰατρὸς μικροσκοπικῆς ἐπιπέδουσι ἀρτίως ἐρεῖνας διὰ μικροσκοπίου περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ καφέ πρὸς καταστροφὴν τῶν μικροζωοφθαρτικῶν. Ἰδὲν ὅτι ὁ καφὲς εἶνε ἐκ τῶν ἰσχυροτάτων φαρμάκων κατὰ τῶν μικροζωοφθαρτικῶν. Καταστρέφει ἰδίως τὸ βάκιλλον προδιγνώσκον (bacillus prodigiosus) ἐντὸς

έλιγων ώρων υπό έγχύματι, έχον 30 μέρη καφέ πρὸς 100 ὕδατος.
Τὸ τυφικὸν βάλνελλον ἐν τῷ αὐτῷ έγχύματι θνήσκει ἐντός
μιας ἢ δύο ἡμερῶν.

Τὰ τοῦ πύου μικροζωδάρια θνήσκουσι ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐν
έγχύματι καφέ έχοντος 20 μέρη πρὸς 100 ὕδατος.

Τὰ τοῦ έρουσιπέλατος θνήσκουσι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐν έγχύματι
10 καφέ πρὸς 100 ὕδατος.

Τὰ βάλκιλλα τῆς χολέρας θνήσκουσι ἐντός 24 ὡρῶν ἐν έγχύ-
ματι 1 καφέ πρὸς 100 ὕδατος, τὸ έχον 30 καφέ πρὸς 100 ὕδα-
τος φονεύει ταῦτα ἐντός 1 1/2 ὡρας.

Τούτου ένεκεν έπιτυγχάνει ἐν Περσία κατὰ τῆς χολέρας ἡ
διὰ τοῦ καφέ θεραπεία. Ὅταν ἐκεῖ ἀναφαίνεται ἡ ἀνθρωποκτονία
αὕτη νόσος, δίδουσι καὶ πίνει ὁ πιάσχειν ὕσον οἶον τε περισσύτε-
ρον καφέ ψυχρὸν καὶ ὑποχρεοῦσι τούτου νὰ περιπατῇ. Καὶ κατ'
Ἑθροπείας κατὰ παρελθούσαν έποχὴν τὸν καφὸν ἔδιδον κατὰ τοῦ
τυφουειδοῦς πυρετοῦ καὶ ἄλλων νόσων (βρα Πύρεια περὶ καφέ).

Τὰ βάλκιλλα τοῦ ἀνθρακος θνήσκουσι ἐν έγχύματι καφέ ἐντός
δύο ἢ τριῶν ὡρῶν.

Ὁ αὐτὸς έρευνητῆς πειρητήρησεν ὅτι ἡ καφεΐνη οὐδεμίαν τοι-
αύτην δύναμιν έχει. Πείραξι ὅτι ἡ δύναμις αὕτη τοῦ καφέ προέρ-
χεται ἐκ τῶν έμπυρευματικῶν ἔλικίων αὐτοῦ, ὅπερ καλοῦσιν οἱ
χημικοὶ καφεΐνιν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΟΥ ΣΚΕΠΤΕΣΘΑΙ

Ἄν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐσκέπτοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον,
οὐδεμία διαφορὴ ὑπῆρχε, καὶ πάντες θὰ ἔζων εὐτυχῆς. Ἄτυ-
χῶς ἐκκτος ἄνθρωπος έχει ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι ἀναλόγως
τοῦ ποσοῦ τοῦ πνεύματος, καὶ τῆς προνοίας, καὶ τῆς δυνά-
μειος τοῦ σκέπτεσθαι, καὶ τοῦ κρίνειν, ἅπερ ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ
φιλοσοφία διδάσκουσι. Ἡ δύναμις τοῦ σκέπτεσθαι ἐξαρτᾶται ἐκ
τῆς εὐαρινείας τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν γνώσεων περὶ ἐκείστου ὑπὸ
σκέψιν ἐντικειμένου. Ἡ διαφορὰ λοιπὸν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς δυ-
νάμειος τοῦ σκέπτεσθαι ἐπιφέρει τὴν διαφορίαν μεταξὺ τῶν με-
λῶν οἰκογενείας, φιλίας, κοινωνίας κλπ.

Ἐν τῷ τρόπῳ τοῦ σκέπτεσθαι ὑπάρχει ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ φι-
λαυτία ὅτι ἡ ἐκυτοῦ σκέψις έχει καλῶς. Ἡ ἐπιμονὴ ἐπέρχεται
ἐκ τοῦ κακῶς ἐννοουμένου ὕλικοῦ ἢ ἠθικοῦ συμφέροντος.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

(Συνέχεια προηγ. τεύχ. 110.)

Ὅλοι οἱ σοφοί, ὅλοι οἱ μεγάλοι βασιλεῖς, ὅλοι οἱ ἐπιδείξιοι
πολιτικοί, ὅλοι οἱ περιώνυμοι στρατηγοί, ὅλοι οἱ ἐπίσημοι βιομη-
χνοὶ καὶ ἔμποροι ἔχουσιν ἀνάλογον ποσὴν προνοίας, δι' ἧς προ-
νοῦσι περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν ἐρ-
γῶν των.

Ἡ θεία αὕτη δύναμις ἐνυπάρχει κατὰ ποσὴν εἰς ἕκαστον λο-
γικὸν ἄνθρωπον καὶ ἀναπτύσσεται διὰ τῆς καλλιέργειας τοῦ
πνεύματος. Τὸ πνεῦμα ἀναπτύσσεται κατὰ τὸ ἐνὸν διὰ τῆς δι-
δασκαλίας τῆς ψυχολογίας, τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς φιλο-
σοφίας, τὰ ὅποια ἀτυχῶς παραμελοῦνται καὶ θεωροῦνται ἐπου-
σιώδη, διότι ἐκ τῆς ἡμιμαθείας τὰ ἐπουσιώδη θεωροῦνται οὐ-
σιώδη ἐν τῇ διδασκαλίᾳ. Δὲν ἀποτελεῖ τὴν πνευματικὴν ἀνθρω-
πων ἡ πολυμάθεια, ἀλλ' ἡ γνώσις τῶν συντελούντων εἰς τὴν
μάθειαν τοῦ προνοεῖν.

Βλέπομεν ἄνθρώπους πνευματώδεις, δρᾶστας καὶ κοπιῶντας,
ἀλλ' ἄποτυγχάνοντας εἰς τὰ ἔργα των διότι στεροῦνται τοῦ
προνοητικοῦ πνεύματος. Τοιοῦτοὶ εἰσιν πολλοὶ κτηματίαι, βιο-
μήχνοι, ἔμποροι, τεχνῆται, σπουδαῖοι κλπ. Ἄν οὗτοι ἦσαν φι-
λομαθεῖς καὶ φιλοαναγνώσται, ἐμελέτων τὴν λογικὴν καὶ τὰ σχε-
τιὰ ταύτης, εἶνε βέβαιον ὅτι θὰ εὐδαίμων ἐς τὰ ἔργα των.
Ἄλλὰ μήπως οἱ γονεῖς φροντίζουσι μικρόθεν νὰ γυμνάσωσι τὰ
τέκνα των εἰς τὴν λογικὴν, πολλοὺ γὰρ καὶ δεῖ. Ἄφ' οὐ οὗτοι ἀ-
γνοοῦσι, δὲν φροντίζουσι νὰ διδάσκωνται ταῦτα τὴν λογικὴν παρὰ
διδασκάλων καὶ νὰ συνδιδάσκωνται καὶ οὗτοι. Φροντίζουσι ὅμως
νὰ διδάσκωσι ταῦτα γλώσσας ξένας, αἵτινες οὐδὲν λογικῆς ἀφή-
νουσι εἰς τὸ πνεῦμα, νὰ διδάσκωσι πιάνου, ὅπερ πρὸς οὐδένα σκο-
πὸν τῆς μουσικῆς χρησιμεύει. φροντίζουσι νὰ διδάσκωσι τὸς ἐπι-
δειξίαις καὶ τὴν ἐπιπολαιότητα, καὶ οὐδὲν πραγματικὸν λογικῆς
νὰ γυμνάζωσιν.

Ἰδοὺ διὰ τί ἡ νῦν ἐκπαιδεύσις δὲν καρποφορεῖ καρπούς, παι-
δείας καὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης.

Ἐὰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχον τὸ αὐτὸ ποσὸν τῆς προνοίας, οὐ-
δεὶς θὰ ὑπῆρχε κακός, οὔτε κακουργήματα καὶ ἐγκλήματα θὰ διε-
πράττοντο. Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι, ἦτοι οἱ φθονεροί, οἱ κακοποιοί,
οἱ σκυφάνται, οἱ ὄβριστοί, οἱ κακοῦργοι, κλπ. ἐπινοοῦσι διάφορα

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΕΤΡΑΓΛΩΣΣΟΝ

μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των· ἀλλὰ δὲν προνοοῦσι τὰ ἀπο-
βησόμενα.

Μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ προνοεῖν συνυπάρχει ἡ διαγνώσις
καὶ ἡ πρόγνωσις.

Ἡ διαγνώσις ἀπαιτεῖ γνώσεις ψυχολογίας, λογικῆς καὶ ἠθι-
κῆς φιλοσοφίας, ἄνευ τούτου διαγνώσις καλὴ οὐ δύναται ὑπερ-
ξαι, ἄνευ διαγνώσεως πρόγνωσις οὐ γίνεται. Ταῦτα πρέπει νὰ
κατέχη οὐ μόνον ὁ Ἴατρος, ἀλλὰ καὶ πᾶς πολὺν τὴν ἑαυτοῦ
πρόβodon. (Ο) ἔμπειρος ἄνευ προνοίας, ὅσον καὶ ἂν ἡ τύχη τὸν εὐ-
νοῆ, ἀποτυγχάνει. (Ο) διοικῶν ἐν πολέμῳ στρατὸν ἄνευ προνοίας,
ἀποτυγχάνει. (Ο) διοικῶν πολιτικῶς ἄνευ προνοίας καταστρέφει.
(Ο) Ἴατρος ἄνευ προνοίας διευκολύνει τὴν πρὸς τὸν ἄδην ὁδόν.
Ἡ οἰκονομία ἄνευ προνοίας παραλύει τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐν
τῇ οἰκίᾳ διακασιν. Ἡ παροχὴ ἄνευ προνοίας χάνει τὸ μέλλον
της, ὁ νεανίας ἄνευ προνοίας καθίσταται ἄθλιος.

Ἀνάγκη λοιπὸν ἐν μὲν τοῖς διδασκασίαις νὰ διδάσκωνται ἐ-
πιμελῶς ἡ φιλοσοφία, ἰδίως ἡ ψυχολογία, ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ
ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ νὰ γίνηται πάντοτε ἀνάγνωσις καὶ σπουδὴ τού-
των. Ἄντὶ τὰ κερδέα ν' ἀπασχολῶνται καὶ νὰ συντρίβωσι τὸν
καιρὸν εἰς μάταια κεντήματα, εἰς ματαιὰς ἀναγνώσεις, βρά-
λουσι νὰ μνησθῶσι τὰ περὶ προνοίας, κλπ.

Πολλὰι γνώσεις θεωροῦσιν ὅτι τὸ διατηρεῖν τὴν τιμὴν των
εἶνε τὸ μόνον συστατικὸν τοῦ καλοῦ βίου, τὰς δὲ ἄλλας ἀρετὰς
θεωροῦσιν ἀναξίως προσεχῆς, ἤτοι τὴν φιλοκλίαν, τὴν τάξιν των
πραγμάτων, τὴν καθαρὴν τῆς, τὴν εὐπρέπειαν τῆς οἰκίας, τὴν
καλὴν συμπεριφορὰν, τὴν προσσηκόντως καὶ χαριέντως ὁμιλίαν, τὴν
διάκρισιν τοῦ ἀσπίου ἐκ τοῦ σπουδαίου κλπ. πάντα θεωροῦσιν
δευτερεύοντα ἐνώπιον τῆς τιμῆς· ἀγνοοῦσι φαίνεται ὅτι πάντα
τὰ φηθέντα εἶνε τὸ ἕλας καὶ τὰ κοσμήματα τῆς τιμῆς, ἀπὸ
παρέχουσι μεγάλην ἀξίαν καὶ λάμπριν. Ἄς ἀναγινώσκωσι τακτι-
κῶς τὸν Φιθόν, τὸ Βιβλίον τοῦ Κόσμου κτλ. τὰ ὅποια εἶνε ὁ
πάνδημος κῆπος τῶν κοινωνικῶν διδασκασιῶν.

ἑλλ. ἐλ. ημερ.	ἑγγ. ἑλλ. ημερ.	λατινικά	τουρκικά
μαγνῆσι	μαγνησία ὑπαν- θρακικὴ	magnesia car- bonica	κιουβερτζιλι καμαγι
μαγγοῦτα ἢ βρω- μόχορτον ἢ ταυκοῦτα	κωνίγειον	conium macu- latum	πάν ὄτου
μακεδονήσιον ἢ μαϊδανίν	πετροσέλινον	petroselinum	μαϊτανός
μάλαμα	χρυσός	aurum	ἄλτου
μαλλόκεδρος ἢ σαβίνα	ἢ βράθυς	juniperus sa- bina	καρὰ ἄρνεότη
μάννα	μάννα	mannia	κουτροῦταλθασι
ματζουράνα	σάμφυχον	origanum ma- jorana	μακιρόν
μαντιρίνα	ἔρπουλλον	serpulum	κεκί ὄτου
μαρούλι γαλα- τιώδες	θριδακίνη φαρ- μακώδης	lactuca vi- rosa	ὑπακασμαρούλ
μαραθόσπορος	μαραθόφρου σπέρ- μα	foeniculi se- men	ρίζανὲ τοχου- μούζ
μάρον ἢ χαμάν- θρον, ἢ τεύ- χρον	μάρον	teucrium ma- rum	κισατζικ μαχ- σὸτ
μάστιχη	μαστίχη	mastiche	σακιζ
μαυροσούσαμο	μελάνθιον	nigella	σεσὲ ὄτου
ἄριονίστρα	μήκωνος κώδιον	papaver car-	ἕκ χαβχὰς
μέλι	μέλι	mel	μπὰς
μελισσόχορτον	μελισσόφυλλον	melissa	ὄγουλ ὄτου
μενιξίς	Ἴον	visola odorata	μενεξί
μερτζάνι	κοράλλιον	corallium	μερτζάν

ἀρχαῖα ἑλληνικά	ἀρχαῖα ἑλληνικά	λατινικά	τουρκικά
μεριμνήγη	μεριμνήγη	formica	καρεντζά
μελυδοκάνδου- λον	γροφίτης	graphites	κουρσούμ κλήμ
μελοχρόνη	μαλάχης χυθῆ	flores malvae	ἐπεμκιομετζι
μελοχολούλου- δα ἐρυθρά	ροδολευθαίας χυθῆ	malvae as- vurca	ἀγάτζ χατμί ζι- τζεγι
μοῖρα	συκάρμινα	morus nigra	τούζ
μουρουλόλαδον	όνισκου ἔλαιον	oli mori baccae	μπαλούα ζαγκι
μοσχόκάρου	μοσχόκάρου	jocoris asseli	οἰλεῖον
μοσχόκάρου ἀν- θος	μοσχόκάρου ἀν- θος	nuxinoischata	χικάν τζεβιτζι
μόσχος ἢ διαμό- σχος	μόσχος	macides mu- seadis	χιτατάν τζεβι- τζι τζιτζεγι
μοσχόπῆπερον	ἄμωμον	mosechus	μίσση
μύρα	σμίρνα	amomum	γενι μπαχάρ
μπόττιζα: ἢ σκυ- λοκρέμυδον	σκίλλη	myrrha	μουρε σαφι
		scilla	ἄτα σαγονι

Π

νάρδος ἀγρία	φον	valeriana phu-	καπουτι ὀτού
νερομαγκούτα	φυλάνδριον	philandium	σοῦ ρουμίσου- μπούλ
νισαυτέρη	ἄλας ἁμμωνιακόν	sal ammonia- cum	νισαυτέρη τουζού
νισσατές	ἄμυλον ἢ κατα- στακτόν	amylum	νισσατέ
νιχάκι	μελίλωτον	melilotus	ιτριφιλ
νουσλόχοστον ἢ κουσθότιανον ἢ ρίζαρι	πύρεθρον	pyrethron	ὀδοῦλ καχρί

Ξ

ξυνὸ τοῦ κρεμ- σου	τρογικόν ὄξι	acidum tartar- icum	κρέμ ταρτέρ ἰ- κοχιζέ
ξυλαλύα ἢ οὐ- δογιάτζι	ἀγάλογον	agalochum	οὐνταγιάτζι

ἀρχαῖα ἑλληνικά	ἀρχαῖα ἑλληνικά	λατινικά	τουρκικά
ζυλοκράστον	κεράττια	siliqua	χαρούπ
ζυθήρα	ἄβαλις	onalis acelo- cela	Κουζού τουλάς τουζού
ἀχμῶς χαλκός ἢ γῆρι	χαλκωνθός	acetatum cupri	τσεγκιάρι
		■	
παπαρόνα μι- κρά	ἀνεμίωνη	pulsatilla	νουμανσέρι
παπαρόντα	μήλων ροία	papaver rea	κελιτζία τζι- τζεγι
κοινή	παοθένιον	maticoria	βαροδίκια ἰτῆ
παθένιον		hincetrum	
πιπέρι μαύρον	πέπερι	peperi nigrum	καρὰ μπιμπιρ
πήγανον ἢ σιδη- ρόχορτον	πήγανος	srutta	πιτιρ ὀτού
πικωνία	παιωνία	rosonia	σακαίικ ὀτού
πικράγκουρον	σύνιος ἀγρίος ἢ ἐλατήριον	olaterium	ἄτζι ἔλμα
πικρόριζα	γαλάνθη	galanga	χαρλιτζάν
πικρορίζα	ζιγγιβέρι	zingiber	ζανάτ ζερίλ
πικρορία κόκκινη	πεπερίς	capsicum ui- num	κερμασί μπιμπιρ
πίσα μαύρη στε- ρεά	πίσσα	pin nigra	πίφτ
πολύγαλα	πολύγαλον	polugalum	σουδλαντζέ ἄροῦ ἢ σουντλοῦ το- χιζάν
πολυτρίχι	ἄδιαντος	capilles vene- ris	πάλσερι καχρί
ποντικοκάρμα- κον	ἀρσενικόν	arsenicum	σετλιν ὀτού
πρετζιπιτάτο ἢ τοιμπριπιτό	ὕδραργύρου ἐρυ- θρου ὀποσταθμιν	cradum	κερμιζι σουρούσι
πυξάκωνθα	λύκιον	hydrargiro o- xydo rubrum lycium	κιαγέπ χαστί
		■	
ῥαδίαι	κιχωριον	ei eborium	ρέβεντ
ρεβάτι	ῥα ἢ ῥήον	rhei	

ἁπλῆ ἑλληνικῆ	ἄρχαία ἑλληνικῆ	λατινικῆ	τουρκικῆ
εστῆνός κιδόν ρίζαρι	ἔλαιον κικινόν ἐρυθρόδανον	ol. ricini nabia tinctorum	χιντό γράγτ παγιό κνουζίου
ριγανι βακιάριον ῥοδάκλαια: ἄνθη	ὀρίγανον ἀρωματισμένη ῥοδάκλαια: ἄνθη	origanum baee juniperi flor. althaeae	σατήρ ὀσῶ ἀγατζ χατσι τζιτζιγί
ῥοδάκλαια: ῥίζα	κιχωρίου ῥίζα	rad. cichorium	χιουντιό κισου κισού
ῥοδόδωρον ῥοδοτριαντά- φυλλον	ῥόδον ῥόδιον	rosea	τεφνί κισούλ
ῥοδίον	ῥοδίον	granaelum	ναρκάπουγού

Σ

σαβίνα	βράβυς	sabina	κισό ἀρδίτζ
στακτική	στακτή	fumaria	στακτιέρ ὀσῶ
σάκχαρον τῆς γάλακτος	σάκχαρι γάλακτος	sacharum lactis	σούτ σεκαρι
σκληρομυρία ἢ νησάνθηρον	ἄλις ἀμμωνιακόν	sal ammoniacum	νισατιέρ τοζού
σαλέπι	ἄργις	sulepi	σαλιπ
σαμπουρότη	ἄλγη	aloes	σαπὶ σαπέρ
σάνταλον	σαγάλινον	santalum	κιρμιτζ σαντάλ
σαπωνάριον ἢ τζουένι	στρούθιον	sapnaria	σασευγιέ ὀσῶ
σαρσαπαρίλλα	σαρσαπαρίλλα	sarsaparilla	σαπαρίνα κισού
σαρκοφάγος	ἡ κρυφαειδής	mentzerii cortex	δούλ ἀστάλ
σαφράς, ἢ κρύκος	σασαφρίνου	sassapraserocus	σαφράν
σεμιαάντο	ἄβροσόνου σπέρμα	sem. santonici	χαρσάνι
σερπετάρια	ἰφίτης	serpentaria	μεύδογλία
σήκαλη κερατώδης	ἔρυσιβωδής βρόμος	secale cornutum	τζιτάρ ἢ πι- λιτζέ
σηκαλη σίδηρος	σίδηρος ἢ ὀλύρα σίδηρος	secale ferrum	τρυδιτόρ τεμέρ